

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/2379

הצעת חוק הערבות (תיקון – ביטול החוק), התשפ"ג–2023

ביטול החוק 1. חוק הערבות, התשכ"ז–1967¹ – בטל.

דברי הסבר

רבים מאזרחי הבוגרים של מדינת ישראל נתקלים בבקשה מצד יקיריהם לחתום כערבים בעבור הלוואה שברצונם לקחת, שתשמש אותם לרכישת דירה או פתיחת עסק. החתימה על ערבות היא החלטה שטומנת בחובה סיכון כלכלי גדול, ומתבססת במקרים רבים על הקשר הרגשי עם החייב, על היעדר תמונה מלאה לגבי מצבו הכלכלי, או על חוסר מודעות לגבי השלכות החתימה כערב. אזרחים מן המניין עלולים למצוא לפתע כי ביתם עוקל או שהם חסרי ממון, במידה והחייב אינו פורע את חובו לנושה.

למוסדות הפיננסיים כמו הבנקים יש אינטרס לאפשר מתן הלוואות – הן הלוואות שיש בהן סיכון נמוך לאי-פירעון, והן הלוואות שהסיכון בהן גבוה, בשל הביטחונות והערבונות שלוקחים גופים אלו עבור ההלוואות. ואולם, המוסר מחייב כי מוסדות אלו ייתנו אשראי בהתאם ליכולת החזרה של הלווה עצמו, ולא מעבר לכך, אחרת מצבם הכלכלי של הלווים אשר אינם עומדים במסגרת ההלוואה עלול להידרדר עד מאד.

לעניין זה מוצע להבחין בין ערבות לעירבון. ביכולתם של הבנקים להתנות את ההלוואה בתנאים שונים הקשורים לנכסים המצויים ברשות הלווה, דוגמת משכנתה, מאחר ויש בכך הגיון כחלק מהעסקה הכלכלית. אולם, ערבות איננה עירבון, ובחתימת ערבים הבנק מערב בעסקה את מי שזו לא עסקתם. ראוי כי במקרה של קריסה כלכלית וחוסר יכולת לפרוע את החוב שנוצר עקב ההלוואה ניתן יהיה להגיע להסדרת החוב כך שתכלול את מי שמולו נעשתה העסקה – החייב, וזאת בהתאם למציאות החדשה שנקלע אליה וללא פגיעה במקורביו.

לפיכך מוצע לבטל את חוק הערבות, התשכ"ז–1967.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/5237) ועל שולחן הכנסת העשרים ושלוש ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/23/948 ; פ/24/1170).

הצעת החוק זהה לפ/24/1170 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב בשבט התשפ"ג (13.02.2023)

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 46.